

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۱/۱۹

پیوست: دارد

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

مرکز آموزشی، درمانی و پژوهشی ۱۷ شهریور رشت

سرپرستاران محترم کلیه بخشها و واحدها

احتراما سیاست های کلی آموزشی بیماران متناسب بر اساس سیاست های کلی بیمارستان و همچنین با تبیین چارچوب های تعیین نیازهای آموزشی، اولویت های آموزشی، شیوه ها و تدابیر آموزش به بیمار، تامین منبع مورد نیاز و نحوه ی نظارت بر اجرای برنامه های آموزش به بیمار و با توجه به سنجه الف-۲-۳، استاندارد: الف-۴-۲، محور مدیریت خدمات پرستاری استخراج شده است، جهت بهره برداری ابلاغ می گردد.

فاطمه مسکینی

مدیر خدمات پرستاری

مرکز آموزشی درمانی و پژوهشی ۱۷ شهریور رشت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان گیلان

مدیریت امور پرستاری

مرکز آموزشی، درمانی و پژوهشی ۱۷ شهریور رشت

سیاست

آموزش به بیماران

تاریخ نگارش: ۱۴۰۰/۰۱/۰۶

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۱/۲۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۰۱/۲۰

تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۳/۰۲/۰۲

فهرست مطالب:

- ۱-مقدمه ۴
- ۲-تعیین نیاز های آموزشی..... ۴
- ۳-اولویت بندی نیازهای آموزشی بیماران ۴
- ۴-حداقل های آموزش به بیمار..... ۵
- ۵-شیوه ها و تدابیر آموزش به بیمار..... ۶
- ۶-مکان آموزش ۶
- ۷-زمان آموزش ۶
- ۸- ارزشیابی آموزشی ۶
- ۹-نحوه تامین منابع مورد نیاز ۷
- ۱۰-نحوه نظارت بر اجرای برنامه های آموزش به بیمار..... ۷

مقدمه :

به منظور افزایش کیفیت خدمات مراقبتی و درمانی، ارتقای ایمنی بیمار، افزایش آگاهی، توانمندسازی و مشارکت بیماران و همراهان در تامین، حفظ و ارتقاء سلامت سیاست های آموزشی تبیین می گردد. این سیاستها با استفاده از ظرفیت های بیمارستان، شناسایی، الویت بندی و اجرای برنامه های آموزشی در خصوص بیماری های شایع بیمارستان و کمک به متولیان امر سلامت در خصوص ارتقا سلامت و افزایش کیفیت زندگی بیماران مبتلا به بیماری های شایع در راستای استقرار استاندارد های اعتبار بخشی از طریق سیاست آموزشی برای بیماران / همراهان بر اساس مراحل شناسایی نیاز های آموزشی بیماران و همراهان، الویت های آموزشی، شیوه ها و تدابیر آموزش به بیمار، ارزیابی و ثبت دوره های آموزشی، تامین منابع مورد نیاز و نحوه نظارت بر اجرای برنامه های آموزش به بیمار تدوین و اجرا می گردد.

تعیین نیاز های آموزشی:

- ۱_ پرسش از ۱۰ درصد بیماران بستری/همراهان در طول یک ماه
- ۲_ پرسش از اعضاء کارگروه درون بخشی آموزش به بیمار و خانواده
- ۳_ پرسش از اعضاء کارگروه بیمارستانی آموزش به بیمار و خانواده
- ۴- اعلام نیاز از طرف ستاد دانشگاه و وزارت بهداشت

اولویت بندی نیازهای آموزشی بیماران :

پس از تعیین بیماری شایع بخش و پرسش (تکمیل پرسشنامه توسط رابطین آموزش سلامت از بیمار/همراه) از ۱۰ درصد از بیماران با تشخیص بیماری شایع هر بخش، نتایج کل نیاز سنجی ها به تفکیک هر بیماری طبق نظر کارگروه درون بخشی اولویت بندی می شود. بیماری شایع مرکز پایان هر سال بر حسب آمار بیماریهای مراجعه کننده به مرکز در کمیته ی آموزش بیمارستان و بیماری شایع هر بخش پایان سال بر حسب بالاترین آمار تشخیص بیماریهای مراجعه کننده به بخشها بر طبق نظر کارگروه آموزش سلامت درون بخشی تعیین می شود. تقویم سلامت در کارگروه بیمارستانی آموزش به بیمار و خانواده بر اساس تقویم سلامت پیشنهادی مدیریت پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گیلان تعیین می شود و می توان برنامه آموزشی تقویم سلامت را در مناسبت ها، با توجه به گروه هدف همزمان با برنامه ی آموزش بدو ورود، حین بستری یا ترخیص برای مراجعین سرپایی در کلینیک فوق تخصصی و بیماران بستری اجرا نمود و لازم به ذکر است آموزش به مراجعین با توجه به بیماریهای غیرواگیر مانند دیابت، سرطان و پرفشاری خون هفته ای یکبار (هر هفته یه عنوان آموزشی بیماری غیرواگیر) در قالب ایستگاه آموزش سلامت و ایستگاه غربالگری (فشارخون، قندخون و شاخص توده ی بدنی) برگزار می گردد.

حداقل های آموزش بدو ورود، حین بستری و حین ترخیص :

۱- بدو ورود :

پرستار موظف است آموزش های بدو ورود را بر اساس موارد ابلاغی به بخش ها انجام دهد و در گزارش بدو ورود بیمار ثبت نماید. (براساس کتابچه بدو ورود در خصوص معرفی پزشک معالج و پرستار مسئول بیمار، ساعت ملاقات، زمان توزیع غذا، بیمه، نحوه تهیه دارو و تجهیزات در بیمارستان، محل سرویس بهداشتی شماره تماس بخش، محل ایستگاه پرستاری، شستشوی دست، تفکیک زباله عفونی و غیرعفونی)

۲- حین بستری :

پرستار موظف است در ارزیابی اولیه، نیازهای آموزش خود مراقبتی بیمار را شناسایی کرده و در پرونده ثبت نماید. پرستار موظف است آموزش های حین بستری را بر اساس نیاز سنجی انجام شده در ارزیابی اولیه به روش چهره به چهره به بیمار ارائه دهد و پمفلت خود مراقبتی مربوطه در مورد بیماری جسمی یا زمینه ای را به بیمار ارائه دهد و در گزارش پرستاری با ذکر نام پمفلت ثبت نماید.

پرستار موظف است آموزش خود مراقبتی در زمینه بیماری اصلی (تشخیص و تعریف و علائم و بیماری، سیر درمان) داروها (نام، دوز، زمان مصرف، عوارض دارویی، روش برخورد با عوارض)، بیوپسی و پونکسیون و مراقبت قبل و بعد از عمل، رژیم غذایی داروهای مصرفی در منزل میزان و نحوه فعالیت و علایم هشدار دهنده بیماری. را به شکل ساده و قابل درک به بیمار آموزش دهد و در گزارش پرستاری ثبت نماید.

۳- حین ترخیص:

پرستار ترخیص کننده آموزش های زمان ترخیص را طبق موارد ابلاغی زمان ترخیص براساس ترخیص ایمن انجام می دهد

ترخیص ایمن روش: SMART

۱- علائم (Signs) و نشانه های مهمی که باید به آن ها توجه شود. منظور علائم بیماری، رویدادها و نشانه هایی است که بیماران باید پس از ترخیص به آن ها توجه داشته باشند و یا در شرایط مشخصی آن ها را به بیمارستان گزارش کنند.

۲- داروها (Medications): سوال یا نکته مبهمی در باره داروهای مورد نیاز، شرایط مصرف، عوارض جانبی و زمان داروها.

۳- زمان ویزیت بعدی (Appointments): پس از ترخیص اگر نیاز به پیگیری و مراجعه مجدد به بیمارستان باید مورد توجه قرار گیرد و زمانبندی آن با بیمار و خانواده آن هماهنگ شود.

۴- نتایج (Results): ممکن است در زمان ترخیص جواب آزمایش ها هنوز آماده نباشد یا نیاز باشد پس از ترخیص آزمایش خاصی انجام شود. باید با بیمار و خانواده وی هماهنگ شود تا پیگیری لازم صورت پذیرد.

۵- صحبت های لازم (Talk with me): توجه به ارتباط میان بیمار و ارائه کنندگان ایجاب می کند که در زمینه هایی که لازم است

گفتگو هایی باهم داشته باشند که باید جدی تلقی شوند و زمان کافی برای آن در نظر گرفته شود.

پمفلت آموزش زمان ترخیص (دستورات پزشک معالج در خصوص نحوه انجام پانسمان، نحوه مصرف دارو، زمان مراجعه به پزشک معالج، آدرس و شماره تماس پزشک معالج، نحوه مراجعه به واحد مراقبت در منزل و معرفی به مراکز مشاور پرستاری، ارائه پمفلت

آموزشی ، نحوه تغذیه ، نحوه دریافت نتایج معوقه خدمات پاراکلینیکی) را در اختیار بیمار یا همراه قرار می دهد و در گزارش پرستاری نهایی وفرم آموزش به بیمار ثبت می نماید.

روانشناس بایستی براساس شرح حال اخذ شده از بیمار در طول مشاوره فردی با بیمار و خانواده در طول بستری نیازهای آموزشی خود مراقبتی بیمار را شناسایی کرده و در غالب آموزش (چهره به چهره، ارائه پمفلت، جلسات آموزشی فردی یا گروهی، مشاوره با خانواده) مهارت لازم را به وی آموزش دهد.

شیوه ها و تدابیر آموزش به بیمار :

آموزش به بیماران و همراهان ومراجعین با استفاده از روش های زیر انجام می گیرد:

- ۱-سخنرانی
- ۲-آموزش چهره به چهره
- ۳-آموزش گروهی
- ۴-آموزش عملی با روش نمایش بر روی ماکت
- ۵-نمایش فیلم
- ۶-توزیع پمفلت و کتابچه های آموزش کاغذی و الکترونیک
- ۷-آموزش تلفنی و مجازی و..

مکان آموزش :

باتوجه به نوع آموزش، مکان آموزش تعیین می گردد که شامل :

- ۱-بالین بیمار
- ۲-کلاس آموزشی
- ۳-کلینیک تخصصی و....

زمان آموزش:

زمان آموزش بر اساس نیاز بیمار در طول بستری با مراجعه (بدو ورود، حین بستری در زمان انجام پروسیجرها ، حین ترخیص و ...) و مدت زمان هر آموزش ۱۵دقیقه تعیین می گردد

ارزشیابی آموزشی :

پایش و ارزشیابی آموزش به بیمار با استفاده از :

ابزار آموزشی :پرسشنامه شاخص ملی پرستاری، چک لیست کیفیت خدمات پرستاری،چک لیست های نظارتی

نحوه ارزشیابی : شفاهی، یا کتبی یا عملی

زمان انجام ارزشیابی: پیش آزمون، تکوینی قبل و بعد از ارائه هر محتوای آموزشی و نهایی (قبل از ترخیص)

نحوه تامین منابع مورد نیاز :

- ۱- پس از هماهنگی با سرپرستاران و مسئول آموزش به بیمار بخش ها جهت برگزاری برنامه های آموزش به بیمار
- ۲- چاپ وتکثیر جزوات ، بنرو پمفلت ها و پوستر های آموزش به بیمار و تهیه استند پمفلت
- ۳- نظارت بر اجرای برنامه های آموزشی
- ۴- تهیه تقویم برنامه ریزی آموزشی توسط سوپروایزر آموزش سلامت و رابطین آموزش به بیمار بخش ها
- ۵- وجود لیست اسامی شرکت کنندگان در صورت برگزاری کلاس های آموزش به بیمار
- ۶- بازدید دوره ای مدیر پرستاری از برنامه های در حال اجرا
- ۷- بارگذاری مطالب آموزشی موردنیاز بیماران بر اساس بیماری های شایع بیمارستان و نیازسنجی صورت گرفته در سایت بیمارستان

نحوه نظارت بر اجرای برنامه های آموزش به بیمار:

- اثربخشی آموزش به بیمار بر اساس برنامه آموزشی ابلاغی به تفکیک هر بخش به صورت ماهانه در بخش های بستری و اورژانس محاسبه می گردد.
- بر اساس ارزیابی ماهانه شاخص اثر بخشی آموزش به بیمار توسط سوپروایزر آموزش سلامت و مسئول آموزش به بیمار به صورت فصلی محاسبه می گردد.
- نتایج حاصل از اثربخشی آموزشی توسط سوپروایزر آموزش به بیمار به مدیر پرستاری ارائه می گردد.
- سوپروایزر آموزش به بیمار پس از تجزیه و تحلیل شاخص ها نتایج را در کارگروه آموزش به بیمار درون بخشی (فصلی) و بیمارستانی (فصلی) و همچنین واحد بهبود کیفیت نیز شاخص ها را در کمیته های مدیریت اجرایی مطرح تا تصمیم گیری های لازم در خصوص ارتقای شاخص انجام گیرد.